

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला

२०७९/०८० सालको निर्णय नं.३५२
पुनरावेदन नं. ०७८-RB-००४२
पुनरावेदन दर्ता मिति: २०७८।५।४
मुद्दा:- आयकर (२०७२/०७३) ।

का.जि.का.म.न.पा. वडा नं.२९ केशरमहल, लैनचौर स्थित नेपाल एस.बि.आई. बैंक } पुनरावेदक
लिमिटेडका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ.का प्रबन्ध संचालक दिपक कुमार दे..... १ }

विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट.....१ } प्रत्यर्थी
ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ }

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री झलकराम अधिकारी
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०७७।०३।२६

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग
निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री झकप्रसाद आचार्य
निर्णय मिति:- २०७७।१२।१३

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री राजु शाक्य

प्रत्यर्थीको तर्फबाट: विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अविलम्बित नजीर: x

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम यस न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पुनरावेदन पत्र दर्ता भै पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता नेपाल एस.वि.आइ. बैंक लिमिटेडले आ.व. २०७२/०७३ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.१,९३,२०,९१,२६४।—(अक्षरूपी एक अर्ब त्रियानब्बे करोड बीस हजार एकानब्बे हजार दुई सय चौसठ्ठी) देखाई ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा मिति २०७३।०९।२५ मा पेश गरेको आय विवरण ।
२. करदाताको आ.व. २०७२/०७३ को कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब किताबको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभतर्फ गणना हुनुपर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।१२।०५ मा जारी भएको सूचना ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।१२।०५ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७६।१२।१० मा बुझी लिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७७।०३।०९ मा पेश गरेको ।
४. करदाताको आ.व. २०७२/०७३ का लागि रु.१,९५,४९,२०,२९९।- (एक अर्ब पन्चानब्बे करोड उनान्पचास लाख बीस हजार दुई सय उनान्सय रुपैया मात्र) करयोग्य आय कायम गरी

- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७।३।२६ मा भएको निर्णय ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरले मिति २०७७।०३।२६ मा जारी गरेको आ.व. २०७२/०७३ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाताले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७७।०५।०३ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. करदाताले वास्तविक आधार, कारण र प्रमाण विना दावी गरेको सवारी साधनको हास खर्च, बिमा तथा सवारी साधन कर खर्च, हास खर्चको पुनः मूल्यांकन र मर्मत तथा सुधार खर्च सम्बन्धमा खर्च कट्टी दिन नपाउने गरी शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण कानून सम्मत देखिएकोले निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने भनि आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय ।
७. करदाताले बैंकले **Staff Vehicle loan** अन्तर्गत कर्मचारीलाई प्रोत्साहन प्रदान गरी दक्षता समेत अभिवृद्धि गरि बैंकको व्यवसायिक क्षमता विकास गर्ने उद्देश्यले स्वीकृत कर्मचारी सवारी साधन सुविधा कार्यक्रम (**Staff Vehicle loan**) लागु गरिएको बैंकको नीति अनुरूप निश्चित अवधि पश्चात मात्र सम्बन्धित कर्मचारीलाई हस्तान्तरण हुने हुँदा सवारी साधन बैंकको नाममा र बैंककै स्वामित्वमा रहेकोले हास खर्च कट्टी पाउनुपर्ने र सवारी साधनहरूको बैंकको सम्पत्ति भएकोले आफ्नो सम्पत्तिको समुचित सुरक्षा गर्नुपर्ने दायित्व अनुसार बैंकले दावी गरेको बीमा खर्च तथा सवारी साधन कर, हास खर्च पुनः मूल्यांकन सम्बन्धमा खर्च कट्टी नपाउने गरी र हास खर्च तालिकामा बढी भएको सम्पत्तिको मर्मत खर्च **carry forward** गरि हास आधारमा पुनः गणना गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय त्रुटीपूर्ण भएकोले बदर गरी पाँउ भन्ने समेत वेहोराको पुनरावेदक करदाताले यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७८।०५।०४ मा दायर गरेको पुनरावेदन पत्र ।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छुलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९।०२।२७ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता नेपाल एस.बि.आई बैंक लिमिटेडका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ता श्री राजु शाक्यले ठूला करदाता कार्यालयबाट आ.व. २०७२।०७३ को हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेको नहुँदा बदर हुनुपर्छ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
११. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकीय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१२. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, पुनरावेदक करदाताले पुनरावेदन पत्रमा लिएको पहिलो जिकिर हेर्दा, Staff Vehicle Loan अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधनको हास खर्च अमान्य गरेको सम्बन्धी रहेको देखिन्छ। करदाताले Staff vehicle scheme अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधनको स्वामित्व बैंकमा रहेकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ मबमोजिम त्यस्ता सवारी साधनको हास कट्टी समेत गणना गरी सो वापत रु.१,९६,९२,३३३।२२ हास खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्ने सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची-२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नुपर्नेछ” भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। पुनरावेदक बैंकले Staff vehicle scheme अन्तर्गत खरिद गरेको सवारी साधनहरू सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरूले आफैले छनौट गरी आफूले चाहेको सवारी साधन खरिद गर्ने, त्यस्ता सवारी साधनको भोगाधिकार सम्बन्धित कर्मचारीमा रही कर्मचारीले नै व्यक्तिगत रूपमा प्रयोग गरेको अवस्था देखिन्छ। त्यस्ता सवारी साधन बैंकको

व्यवसाय वा आय आर्जनमा बैंकले प्रयोग गरेको अवस्था समेत देखिदैन। सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीले बैंकको हित विपरित वा सेवा शर्त उल्लंघन गरेको अवस्थामा उक्त सुविधाबाट वन्चित गर्नको लागि सुरक्षण वापत मात्र त्यस्तो सवारी साधनमा बैंकको स्वामित्व कायम गर्न बैंकको नाममा सवारी साधन दर्तासम्म गराएको अवस्था देखिन्छ। यसरी बैंकले सुविधा अन्तर्गत आफ्ना कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएको सवारी साधनलाई आफ्नो स्थायी सम्पत्तिको सूचीमा समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को खण्ड १ को वर्ग "ग" अन्तर्गत "अटोमोवाइल्स, बस तथा मिनीबसहरु" भन्ने समूहमा समूहीकृत गरी हास खर्च वापत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) बमोजिम हास खर्च कट्टी दिन मिल्ने कानुनी आधार देखिन आएन । त्यसैले करदाताले दावी गरेको रु.१,९६,९२,३३३।२२ सम्म हास खर्च कट्टी नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय र त्यसलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा भन्न मिल्ने देखिएन ।

१३. त्यसैगरी Staff Vehicle Scheme अन्तर्गत खरिद गरेको सवारी साधनको बिमा खर्च कट्टी पाउनुपर्ने भन्ने करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, माथि प्रकरण नं.१२ मा विवेचना भए बमोजिम पुनरावेदक करदाताले खरिद गरी कर्मचारीहरुलाई सुविधा वापत उपलब्ध गराएको सवारी साधनको प्रयोग करदाता बैंकले नगरी सम्बन्धित कर्मचारीले गरेको देखिएको हुँदा त्यस्ता सवारी साधनको बिमा खर्च समेत प्रयोगकर्ता कर्मचारीले नै व्यहोर्नु पर्ने देखिन्छ। करदाता बैंकको व्यवस्थापन वा लगानीबाट बैंकको आय आर्जन हुने कार्यमा सवारी साधनको प्रयोग नभएको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ (ग) बमोजिम सवारी साधनको बिमा खर्च कुल रकम रु.८६,९१६।- खर्च कट्टी नपाउने ठहर्नुलाई शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको आदेश तथा सोही आदेश सदर हुने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानून सम्मत नै देखिन आयो।
१४. पुनरावेदक करदाताको तेस्रो पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा, सम्पत्तिको समूह 'ख' अन्तर्गत बढी हास खर्च कट्टी दावी गरेको रु.२३,०४,५२०।१९ अमान्य गरेको निर्णय उपर रहेको पाइयो। करदाताको आ.व.०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको स्थिर सम्पत्तिको हास आधारमा यस आ.व. मा थप भएको सम्पत्ति समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची -२ को दफा २ बमोजिम हास खर्च गणना अनुसार हुने हास खर्च रु.२,५१,०५,२४४।८५ दावी गर्न मिल्नेमा करदाताले सम्पत्ति समूहको वर्ग 'ख' अन्तर्गत कट्टी लिन पाउने भन्दा रु.२३,०४,५२०।१९ बढी खर्च कट्टी दावी गरेको पाइन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन

गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची -२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ" भन्ने व्यवस्था भएकोमा सोही दफा १९ सँग सम्बन्धित अनुसूची-२(१) मा उल्लेखित हासयोग्य सम्पत्तिको वर्गिकरण र समूहीकरण शीर्षक अन्तर्गतको वर्ग 'ख' मा कम्प्युटर, तथ्याङ्क केलाउने उपकरण, फर्निचर, फिक्सर र कार्यालय उपकरणहरू भनी स्पष्ट किटान गरेको देखिन्छ। करदाताले आ.व.०७१/०७२ का लागि कायम गरिएको शुरु हास आधारलाई आधार मानी सोमा यस आ.व. मा थप भएका सम्पत्तिहरूको हास आधार समावेश हुने रकम समूह 'ख' मा समूहीकृत सम्पत्तिको हास खर्च रु. २५१०५२४४।-८५ दावी गर्नुपर्नेमा रु. २,७४,०९,७६५।०४ दावी गरी रु. २३,०४,५२०।१९ बढी हास खर्च दावी गरेकोमा विवाद देखिएन। यसरी बढी हास खर्च दावी गर्नुपर्नाको ठोस आधार करदाताले पेश गर्न सकेको देखिएन। विना आधार प्रमाण बढी दावी गरिएको हास खर्चलाई कानून सम्मत मात्र नमिलेको हुंदा करदाताको उक्त पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

१५. करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर समूह 'ख' अन्तर्गतका सम्पत्तिमा मर्मत तथा सुधार खर्च रु.६,४५,२६५।६५ बढी दावी गरेको भनी खर्च अमान्य गरेको निर्णय त्रुटीपूर्ण रहेको भन्ने देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ को उपदफा (१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीको आय गणना गर्दा सो व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन गर्न सो वर्षमा स्वामित्व भएको र प्रयोग गरिएको हासयोग्य सम्पत्तिको मर्मत वा सुधार गर्दा भएको सबै खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ" भन्ने तथा सोही दफाको उपदफा (२) मा उपदफा (१) मा "जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम गर्न पाउने खर्च कट्टी गर्दा उक्त आय वर्षको अन्त्यमा रहेको सम्पत्तिको समूहको हास आधार रकमको सात प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयले आ.व.२०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा वर्ग 'ख' मा समूहीकृत स्थायी सम्पत्तिको कायम अन्तिम हास आधार बमोजिम करदाताले यस आ.व. को लागि मर्मत तथा सुधार खर्चमा रु.७०,२९,४६८।५५ कट्टी दावी गर्नुपर्नेमा रु.७६,७४,७३४।२१ कट्टी गरी रु.६,४५,२६५।६५ बढी दावी गरेको देखियो। त्यसरी बढी दावी गर्नुपर्नाको आधार प्रमाण पेश भएको देखिएन। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ (१) बमोजिम उक्त बढी दावी गरेको रकम रु. ६,४५,२६५।६५ लाई मान्यता दिन नमिल्ने हुंदा सोही ऐनको दफा २१(१)(च) अनुसार खर्च कट्टी अमान्य गरेको निर्णयमा कुनै कानूनी त्रुटी विद्यमान रहेको नदेखिंदा यो पुनरावेदन जिकिरसँग पनि सहमत हुन सकिएन।

१६. तसर्थ माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट पुनरावेदक करदाता नेपाल एस वि.आई.बैंक (स्थाय लेखा नं.३००३२३००३) को आ.व.२०७२/०७३ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट मिति २०७७।३।२६ मा भएको निर्णय तथा सोही निर्णय सदर

गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिंदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसील बमोजिम गर्नु।

तपसील खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहित फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई पठाईदिनु।
२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति यस न्यायाधिकरणको सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर पठाई रेकर्ड मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमति छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलाश अधिकृत: सनिता लामा

ना.सु.मनिषा अधिकारी

फैसला मिति: २०८०।१।५।३

प्रमाणिकरण गर्ने लेखा सदस्य:-

फैसला प्रमाणित मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप